
[Home](#) / Koolitaja emotsionaalsed kogemused täiskasvanukoolituses

Koolitaja emotsionaalsed kogemused täiskasvanukoolituses

KOOLITAJA EMOTSIOONAALSED KOGEMUSED TÄISKASVANUKOOLITUSES

Alesja Pedossar

Koolitaja töös on raske koolitada, kui on palju emotsioone. Täiskasvanud koolituse valdkonnas oleks vajalik emotsioonide põhjuste ja mõjude senisest põhjalikum mõistmine ja nende olemasolu tunnistamine ja uurimine, vältimaks ühekülgset arusaama koolitaja tööst kui vaid ratsionaalsest ja kognitiivsest tegevusest (Parre, 2009,6). Emotsioonid mõjutavad koolitaja taju, ehk seda, mida koolitaja kuuleb, näeb ja tunneb. Täiskasvanukoolituses on oluline on see, kuidas tunneb end koolitaja koolitusel, milliste emotsioonidega ta läheb koolitusele, millised emotsioonid on tal koolituse ajal ja millised emotsioone koolitaja kokkuvõtteks kogeb. Artikkel põhineb uurimusel, mille probleem on püstitatud küsimusena, milline on emotsiooniline kogemus koolitaja koolitusprotsessis. Uurimuse eesmärk on anda ülevaade koolitajate emotsionaalsetest kogemustest täiskasvanukoolituses ja millal on emotsioonid ilmnenu. Andmete kogumiseks viidi läbi poolstruktureeritud intervjuud koolitajatega, kes on töötanud koolitajatena vähemalt kümme aastat ja koolitajaga, kes on koolitanud vähem, kui kümme aastat. Peamise tulemusena võib välja tuua selle, et koolitajad tajuvad oma emotsioone juba enne koolitust ja emotsionaalseid kogemusi kogevad koolitajad igas etapis ehk enne koolitust, koolituse protsessis ja pärast koolitust. Koolitaja emotsioonid ilmnevad ja varieeruvad terves täiskasvanukoolituses.

Võtmesõnad: emotsioonid, täiskasvanukoolitus, koolitaja emotsionaalsed kogemused

SISSEJUHATUS

Koolituse käigus kogevad koolitajad erinevaid emotsioone. Täiskasvanukoolituses on emotsioonidel väga tähtis osa. Täiskasvanute koolitus on organiseeritud õppetegevus täiskasvanutele, mis toetab indiviidi arengut ja toimimist ühiskonnas tema tasemehariduse tõusu, tööalase ja eluharidusliku toimetulekuvõime paranemise kaudu (Märja, Lõhmus, Jõgi 2003, 49). Sellele vaatamata on emotsionaalsus koolitajal täiskasvanukoolituses kogu aeg olemas. Eri ajahetkedel kuid erineva intensiivsuse ja sisuga (Nõlvak & Valk 2003, 171).

Koolitus on võimalus täiskasvanud õppija kogemuse aktiveerimiseks ja analüüsimiseks, iseseisvaks mõtlemiseks ja teadmiste loomiseks, koostööks ja aktiivseks tegutsemiseks (Märja, Lõhmus, Jõgi 2003, 128). Seega koolitaja emotsioonid täiskasvanukoolituses sõltuvad sellest, milline on koolitus ja millise eesmärgi on seadnud organisatsioon, kes osaleb koolitusel. Emotsioonide ja täiskasvanukoolituse seoseid peaksid mõistma nii täiskasvanud õppijad kui ka koolitajad (Saag 2006, 6). Kui koolitaja tunneb end turvaliselt ning saab oma emotsioonidest ja nende tekke põhjustest avameelselt rääkida, muutub ta koolitajana täiskasvanukoolituses autonoomsemaks ja loomingulisemaks ning julgeb rohkem riske võtta (Saag 2006, 41). Emotsioonide märkamine ja teadvustamine täiskasvanukoolituses võimaldab rohkem aru saada, milline on protsess täiskasvanukoolituses.

Käesoleva artikli eesmärgiks on ülevaade koolitajate emotsionaalsetest kogemusest täiskasvanukoolituses ning sellest kuidas emotsioonid ilmnevad. Artikkel on eelkõige mõeldud koolitajatele, kelle töö võib uurimuse tulemustest lähtuvalt muutuda tulemuslikumaks. Uurimuse

perspektiivsus ja uudsus seisneb artiklis aluseks võetud kognitiivne lähenemine, mille kaudu koolitaja emotsionaalseid kogemusi on varasemalt vähe uuritud.

Emotsioonid ja Tundmused

Emotsioonid on lühiajaline protsess, aga tundmus pikaajaline protsess. Tundmused võivad olla erineva kestvusega. Mõned emotsioonid on üürikesed ja mööduvad, teised võivad kesta tunde või isegi kuid. Nukrus on tihti nõrk, ent püsiv, rõõm aga suur, kuid mööduv (Kidron, 2001, 138).

Tundmused on olulisemad psüühilise tegevuse regulaatorid. Tundmused kaasnevad igasuguste koolitaja eluavaldustega. Neist peegeldub nähtuste, olukordade ning seisundite tähtsus ja tähendus koolitajale. Sõltuvalt vajaduse rahuldamisest või mitterahuldamisest kutsutakse esile kas positiivse või negatiivse suunitlusega reaktsioon. Kui rahuldamata vajadus paneb inimese liikuma, siis emotsioon annab sellele liikumisele, aktiivsusele energia ja jõu (rõõm, vaimustus, afekt jms) või vastupidi, võtab selle ära (ängistus, tusk, mure, hirm jt). (Bachmann & Maruste, 2003, 211.)

Emotsioon on protsess, millel on algus ja lõpp. Emotsioon tekib mingi sündmuse, isiku või hinnangu tagajärjel, mis puudutab või võib puudutada koolitaja vajadusi või väärtusi (Bachmann & Maruste, 2003, 214). Emotsioonid kitsamaks tähenduses on tundeelamuslikud reaktsioonid, mis on seotud aistingutega või esemete omaduste tunnetamisega. Teatud värvid, hääled, lõhnad, vormid, esemed, isikud või tegevused on meeldivad, teised ebameeldivad. Sellised emotsionaalseid reaktsioone nimetatakse aistingute emotsionaalseks ehk tundmuslikuks tooniks (Bachmann & Maruste, 2003, 212).

Tundmused on tihedalt seotud koolitaja motivatsiooniga. Emotsioonid võimaldavad motivatsiooni paremini tundma õppida (Kidron, 2001, 130-131). Tundmuste motiveeriv ja reguleeriv funktsioon väljendub selles, et emotsioonid valmistavad koolitajad väga hästi ette näiteks tavaolukorras kui ka ekstreemsituatsioonis – ohu või stressi korral- ette adekvaatseks tegutsemiseks. Emotsioonid kätkevad S. Rubinsteini järgi endas tunge, püüdlust ja soove, mis juhivad koolitajaid mingi objekti poole või sellest eemale.

Descartes oli ilmselt üks esimesi, kes töös Les Passions de l'Ame (Hinge passioonid, 1646/1931) sõnastas emotsioonide „tähestiku“ hüpoteesi, mille kohaselt on olemas kuus algset emotsiooni (üllatus, armastus, viha, soov, rõõm ja kurbus) ja kõik ülejäänud on kombinatsioonid (Allik 1997, 132). Põhiemotsioone iseloomustavad C. Izardi (1991) järgi kolm tunnust:

- igaühel neist on spetsiifiline seesmiselt determineeriv närvisüsteemi substraat,
- neile on omased iseloomulike miimiliste reaktsioonide või väljendusliigutuste kompleksid,
- neid eristavad üksteisest subjektiivsed läbielamused (Kidron, 2001, 142).

Koolitaja ei näe emotsioone, vaid tunneb neid. Emotsioon muretseb tunnete eest, mis motiveerivad, organiseerivad ja suunavad taju, mõtlemist ja tegevust. Emotsioon mobiliseerib energiat ja seda energiat tunnetakse mõndades juhtumites subjektina nagu tendents tegevuste hakkamisele. Emotsioon reguleerib või siis paremini öeldes filtreerib koolitaja taju (Izard 1999, 27).

Emotsioonidel on dominante roll koolitaja elus, sellepärast et nad on meiega koguaeg, tahame me seda või mitte. Emotsioonid on reaktsioon, käitumine, tundmine. Täiskasvanud koolitajad kogevad oma töös väga mitmeid erinevaid emotsioone, alates suurimast rõõmust ja rahulolust, lõpetades täieliku lootusetuse ja vihaga. Seega on nii positiivsed kui ka negatiivsed emotsioonid täiskasvanud koolitaja elu igapäevane osa, mis on põhjustatud mitmete erinevate asjaolude poolt, ning mis mõjutab suuresti nende töö ja tegevuse erinevaid aspekte (Parre, 2009, 23).

Kuidas ilmnevad emotsioonid?

Peetakse oluliseks, et koolitaja oma emotsioone analüüsiks, tunnistaks, teadvustaks ja nende tekkimise põhjuseid mõista püüaks (Rogers 1969, 166 viidanud Parre 2009, 32). Koolitaja emotsionaalsed kogemused, positiivsed või negatiivsed tulevad siis kui koolitaja neid analüüsib, tunnistab, teadvustab ja nende põhjuseid mõista püüab.

Koolitaja hakkab kogema emotsioone kui ta tunneb, et see on oluline tema jaoks ja ta vastutab täiskasvanukoolituse eest. Emotsioon tekib, kui koolitaja hindab olukorda enda jaoks oluliseks (Eensalu, 2011). Iga koolitaja ja tema käitumine on ainulaadne ning kordumatu, igaüks tajub maailma teistest erinevalt ja reageerib erinevalt ka sündmustele. (Aimre 2001, 176). See tähendab seda, et koolitaja emotsionaalsed kogemused võivad olla ka erinevad. Üks koolitaja võib meelde jätta positiivsed emotsioonid, teine koolitaja jätab meelde aga negatiivsed emotsioonid. See sõltub koolitaja isiksusest ja tema maailma tajust.

Mõnikord juhtub, et negatiivsed emotsioonid ei ole nii halvad nagu koolitajad võivad mõista. Negatiivsed emotsioonid võivad motiveerida õppimisele rohkem, kui positiivsed. Positiivsed emotsioonid annavad hea meele ja rahulolu. Negatiivsed emotsioonid teavitavad, et koolitaja on midagi valesti teinud ning suunavad koolitaja ümber organismi uuele õnnestumise otsingule (Nazarenko 2013). Siis kogeb koolitaja positiivseid emotsioone läbi negatiivsete

Tähtis on ka see, kuidas tunneb end koolitaja koolitusel, milliste emotsioonidega ta läheb koolitusele, millised emotsioonid on tal koolituse protsessis ja milliseid emotsioone kokkuvõtteks koolitaja kogeb.

Ilma emotsioone kogemata ei saa töötada ega õppida. Ilma sügava emotsioonita kogemist, õppimist ja töötamist ei toimu (Tran & Ward 2006, 8).

Meetodid ja Valim

Uurimuse eesmärgiks on analüüsiv ülevaade koolitajate emotsioonidest koolituse läbiviimisel. Sellest tulenevalt on autor kasutanud kvalitatiivset uurimismeetodit, mille eesmärgiks on kirjeldada, süstematiseerida, analüüsida ning mõista intervjuueeritavate arusaamu ja kogemusi, olles ise samal ajal nii uurija kui ka õppija rollis (Hirsjärvi, 2005).

Poolstruktureeritud intervjuu andis uurijale ja intervjuueeritavatele võimaluse saada täiendavat lisainformatsiooni, mis andmete analüüsimisel kasulikuks sai. Intervjuu eesmärk oli panna koolitaja mõtlema ja arutlema emotsioonidest koolituse protsessis ning meelde tuletada neid emotsioone, mis nad olid varem kogenud. Poolstruktureeritud intervjuu sobis kõige paremini uuringutulemuste välja selgitamiseks.

Valimi moodustasid kolm koolitajat, kellest kahel on koolitaja kogemust rohkem kui kümme aastat ning üks, kelle koolitaja kogemus jääb alla kümne aasta. Mida kauem on koolitaja koolitanud, seda laialdasema ülevaate saab koolitaja arusaamadest emotsioonidest koolituse läbiviimisel. Andmete kogumise käigus intervjuueeriti kokku kolme koolitajat. Koolitajad olid naissoost. Intervjuueeritavate kaks esimest nime ei ole muudetud, sest intervjuueeritavate õigused on kaitstud ning intervjuusid lubati kasutada uurimistulemustes, aga viimane nimi on muudetud, sest intervjuueeritaja ei lubanud kasutada uurimustulemustest.

Tabel 1. *Intervjuueeritud koolitajad*

Nimi	Vanus	Koolitaja staaž
Pille	51 aastat	19 aastat
Inge	57 aastat	29 aastat

Mari	34 aastat	7 aastat
------	-----------	----------

Tulemused

Olulisemad uurimustulemused on jagatud kolme kategooriasse.

1. Koolitaja emotsioonid enne koolitust.
2. Koolitaja emotsioonid koolituse läbiviimisel.
3. Koolitaja emotsioonid pärast koolitust.

Eelpool nimetatud kategooriaid illustreeritakse intervjuueeritavate tekstiga, mis on toodud välja kursiivkirjas. Intervjuueeritavaid on kolm.

Koolitaja emotsioonid enne koolituse

Intervjuus tuli välja, et esmased emotsioonid saab koolitaja juba enne koolituse läbiviimist. See juhtub siis, kui ta peab organisatsiooniga kohtuma ja arutlema, mida organisatsioon tahab saada koolitaja käest. Koolitaja hakkab kogema emotsioone juba siis, kui ta läheb organisatsiooni. Siis tekib esmane tunne koolitajal.

Intervjuudest tuli välja, et koolitaja saab emotsioone juba kogeda kontakti loomise ajal organisatsiooniga.

Ja algus oli juba väga meeldiv see, et tekkis hästi avatud õhkkond, usalduslik õhkkond, et nad rääkisid väga põhjalikult oma, sisekasutus teemasid suhete, suhtlemisel valdkonnas, ka selles valdkonnas juhi alluvad või kollegid omavahel. Nad tõid, hästi palju näited – sellest tekkis mul hästi hea soe tunne, et esiteks nemad olid avatud ja teiseks nad väga usaldasid mind. Tavaliselt organisatsioonidest ei taha, et hästi palju räägita probleemidest „Noh... meil on probleem, aga...“ ei räägitakse ...nagu ei usalda, et see oli hästi meeldiv. (Inge)

Seda peeti jõulude ajal ja taheti ühineda kokku, et jõulu istumine kogu kollektiivile, aga enne seda jõuluistumist tuleks „Eetiketi“, loeng, nii... et kaks asja kokku, et üks kõige pealt nagu loe reeglid peale, anna juhised ja siis hakkame pidu pidama. Tihti peale need kaks asja kokku: koolitus ja pidu ikka väga ei lähe. (Inge)

Koolitaja emotsioonid koolituse läbiviimisel

Kaks intervjuueeritavad koolitajad tõid välja emotsioonid, mida nad on kogenud ka sel hetkel, kui nad asuvad samas ruumis oma koolitatavatega. Tuli välja, et see on kõige olulisem emotsioon kogu protsessist, mida nad on saanud. Mitte pärast vaid sel hetkel kui see koolitus käib. Tugevam emotsioon sel hetkel.

Esialgu rääkisid inimesed omavahel paarides ning siis ütles igaüks suures ringis kogu grupile oma

pildi järgi, milles tema näeb alushariduse eesmärki. See, mida, ja veel rohkem see, KUIDAS nad seda ütlesid, oli selline hetk, mille oleks tahtnud peatada ja öelda Goethe kombel: „Kaunis hetk, oo viibi veel...“ Inimeste sõnades ja sõnade taga (hääles, ütlemise viisis, kehakeeles, pilgus jm) oli nii palju soojust ja armastust laste ja oma töö vastu, et see täitis mind harda tänutundega nende inimeste vastu ning tänuga võimaluse ja privileegi eest seda neilt otse kuulda ning olla nende koolitaja. (Pille)

Alguses, kui ma teda nägin, hakkasin kartma, et ta ei saa hakkama, aga kui ta õppima hakkas, siis tundsin suurt rõõmu. (Mari)

Koolitaja emotsioonid pärast koolitust

Kaks intervjuueeritavaid töid välja hoopis teist pidi, et kõige olulisem emotsioon, mis tekitab see on tulemus, kas koolitus õnnestus või mitte. Milliseid emotsioone sa saad pärast tervet protsessi.

Pärast loengut oli palju küsimusi, aga individuaalselt küsida. Sealt ma sain esimese tagasiside, kontakt oli toimunud ja...nagu ka avatus see tekkis, et see koolitajale hästi suurt rõõmu ja kui ette on nii suur pingutus, nii palju aspekte millega sa pead arvestama, see on nii keeruline ja siis nad õnnestuvad. Ma küll tundsin „Vau... nii äge“, see oli suur rõõm. Sain millega suuremaks hakkama. (Inge)

See on alati suur rõõm, kui koolitajana saan näha õppija arengut ja kui õppija tahab õppida ning teeb koostööd. Peale sellist koolituspäeva ei tunne isegi väsimust. Aga kui õpilased ei taha õppida vaid tulevad koolitusele ainult diplomi järele, siis tunnen viha, kurbust, väsin kohutavalt. Suur rõõm on, kui õnnestub motiveerida kedagi õppima, kes alguses ei olnud motiveeritud. (Mari)

Intervjuust tuli ka väga selline üllatus, et kolmel interjueeritaval jäävad meelde positiivsed emotsioonid mitte negatiivsed. Nad ei taha meeles pidada negatiivseid emotsioone vaid pigem positiivsed.

Mina lähtun eelkõige positiivsest emotsioonist. See on ka loovusest ja iseloomust kinni, et mõnedele jäävad negatiivse asjad, mulle jäävad positiivsed asjad. Ma olen optimistlik isiksuse tüüp. Meil on nii palju – „kogu maailm siin elavab nagu ümbruses negatiivsuse peal, et see negatiivne müüb eksju, et rääkida või jagada positiivsusest umbes – seda ei tohi tehagi, see pole nagu üldse elu, et inimesed rääkivad ainult probleemidest, mis on ainult halvasti“, aga me peame ju tootma seda kõrget energiat, nende positiivsete kogemuste kaudu. (Inge)

Pean ennast emotsionaalseks inimeseks ja kogen ka koolitajana küllalt sageli tugevaid tundeid (rõõmu, uhkust koolitatavate üle jms), kuid nii tugeva tänutunde tundmine koolitusel ei ole väga sage nähtus. See oligi selline tunne, et olen tunnistajaks millelegi õrnale ja harukordsele. (Pille)
See noor õpilane tuli meelde, sest ta oli iluteenuste õppimise jaoks liiga noor ja tuli koolitusele koos emaga. Ta oli 10-aastane. Aga ta oli talendikam ja hoolsam kui enamik täiskasvanutest, kes minu koolitusel on osalenud. See jäi eredalt meelde. Ta oli väsimatu, uudishimulik ja kiire õppija. Ja väga tänulik selle eest, et tohtis nii noorena meie koolitusele tulla. (Mari)

Kokkuvõtvalt võib öelda, et koolitaja emotsioonid ilmnevad siis kui koolitaja tunneb enda jaoks oluliseks mingit situatsiooni ja kuidas ta endale neid filtreerib. Kolm koolitajat tõid koos välja, et kõigist kolmest kategooriast on olulisem, milliseid emotsioone ta saab ja kogeb, aga mida ta pidab enda jaoks tähtsamateks emotsioonideks koolitusel, seda igaüks koolitaja valib ise, mis on tema jaoks tähtis emotsioon, mis tal tekib enne, koolituse ajal või pärast. Igas kategoorias hakkab koolitaja tundma ja kogema enda emotsioone, mis edaspidi toetavad koolitajat. Koolitajad kogevad pigem positiivseid emotsioone mitte negatiivseid emotsioone. See on näha juba sellepärast, et intervjuueeritavad valisid jagamiseks positiivse situatsiooni, kus kogeti positiivseid emotsioone.

Arutelu

Järgnevalt tõlgendatakse ja selgitatakse olulisemaid andmeanalüüsi tulemusi ja esitatakse järeldused ning üldistused koolitaja arusaamadest, mis on seotud emotsionaalse kogemusega ning luuakse seoseid teoreetiliste seisukohtadega.

Teooriast kui ka koolitaja arusaamadest emotsiooni kogemuse lähtuvalt mõistetakse emotsioone kogemust läbi tundmuse. Koolitajad kogevad emotsioone siis kui see on tema jaoks oluline ja ta tunneb, et tema sees toimuvad muutused. Koolitaja võib positiivseid emotsioone kogeda ka varem, aga meelde jääb ainult need, mis olid kõige tugevamad emotsioonid täiskasvanukoolituses.

Empiirilisest uurimusest selgus, et koolitaja jaoks on oluline millised emotsioone ta kogeb koolituse alguses. See, mida koolitaja tunneb koolituseprotsessis annab jõudu, tahtmist koolitada. Koolitajal tekib huvi, et milline tuleb tulemus koolituse lõpus. Koolituse õnnestumine annab motivatsiooni edasi koolitada ja teha oma koolitused tulevikus veelgi paremaks. Seda just sellepärast, et koolitaja sai positiivse emotsiooni ning ta tahab veel rohkem positiivseid emotsioone kogeda.

Empiirilises uurimuses selgus, et koolitajad tahavad meelde jätta pigem positiivsed emotsioonid mitte negatiivseid, sest positiivsed emotsioonid annavad rohkem energiat edasi liikuda. Koolitajad tunnevad, et negatiivsed emotsioonid on niigi palju koolitaja elus. Läbi positiivsete emotsioonid on koolitajatel võimalus enda elu lihtsamaks ja värvilisemaks teha.

Emotsioonid aga ei kao mitte kunagi kuhugi. Emotsioone koolitusel on palju ja iga koolitaja tunneb emotsioone erinevates situatsioonides erinevalt. See sõltub koolitaja isiksusest ja tema väärtusest. Oluline on see kuidas koolitaja neid enda jaoks analüüsib ja hindab.

Nii teooriale kui ka empiirilisele uurimusele toetudes, on võimalik väita, et koolitaja emotsionaalsed kogemused täiskasvanukoolituses ilmnevad siis kui koolitaja hindab olukorda enda jaoks oluliseks. Edasisteks uurimusteks pakub autor välja võimaluse uurida koolitajate positiivsete ja negatiivsete

emotsioonide mõistmist.

Kokkuvõte

Teoreetiliste allikate põhjal võib tõdeda, et on oluline mõista, kuidas koolitaja kogeb emotsioone täiskasvanukoolituses, kuna see võib aidata koolitajatel paremini mõista edaspidist arusaama emotsioonidest ja selle tähtsusest koolitusprotsessis. Koolitajad hindavad emotsiooni väärtuslikus siis, kui ilmevad positiivsed/negatiivsed emotsioonid.

Emotsioonid mängivad suurt rolli koolitaja elus. Emotsioonid on nii negatiivsed kui ka positiivsed. Kõik koolitajad kogevad emotsioone erinevalt. See sõltub peamiselt koolitaja tajust. Emotsioone ei saa näha, neid saab tunda. Läbi tundmise kogeb ning jätab koolitaja meelde, milliseid emotsioone ta tundis koolitusprotsessis.

Kõige olulisema järeldusena võib välja tuua, et koolitajad saaksid aru, kuidas mõjusid emotsioonid neile koolitusprotsessis. Koolitajad töid tulemuste osas välja, et tugevad emotsioonid jäävad tugevamateks emotsioonideks. Need situatsioonid, kus koolitajad kogesid tugevaid emotsioone jäävad tugevamateks ja samuti ka meelde.

Allikad

Allik, J. (1997). *Psühholoogia lihtsusest*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.

Aimre, I. (2001). *Sotsioloogia*. Tallinn: Tallinna Sisekaitseakadeemia kirjastus

Bachmann, T. & Maruste, R. (2003). *Psühholoogia alused*. Tallinn: Ilo

Eensalu, A. (2011). *Emotsioonid*. [2013, detsember 12]

<http://lemill.net/content/webpages/emotsioonid/view>

Hirsjärvi, S., Remes, P., Sajavaara, P. (2005). *Uuri ja kirjuta*. Rmt. Tallinn: Medicina.

Izard, C. E. (1999). *The psychology of emotions*. University of Delaware Newark, Delaware.

Kidron, A. (2001). *Psühholoogia põhisuunad*. Tallinn: Mondo.

Kööts-Aumees, L. (2013). *Emotional experience: Relations to personality, subjective well-being, recollection, and external influences*. Tartu Ülikooli Kirjastus

Märja, T., Lõhmus, M., Jõgi, L. (2003). *Andargooigika. Raamat õppimiseks ja õpetamiseks*. Tallinn: Ilo

Назаренко, Е. (2013). Эти позитивные ... негативные эмоции. . [2014, jaanuar 9]

[http://live-and-learn.ru/EtiHYPERLINK \"-pozitivnye-...-negativnye-emotsii.html](http://live-and-learn.ru/EtiHYPERLINK \)

Nõlvak, A., Valk R. (2003). Isiksus ja emotsioonid. Rmt: Allik, J., Realo, A., Konstabel, K. (2003). *Isiksusepsühholoogia*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.

Parre, L. (2009). *Emotsioonid täiskasvanukoolitaja töös*. [Magistritöö]. Tallinn: Tallinna Ülikool.

Saag, P. (2006). *Emotsioonide seos täiskasvanu õppimisega*. [Magistritöö]. Tallinn: Tallinna Ülikool.

Tran, T. T. & Ward, C. B. (2006). *Emotions and the Internet: A Model of Learning*. Middle

Tennessee State .

<http://www.abe.villanova.edu/proc2005/tran.pdf>

ARTIKLID 2011

ARTIKLID 2012

ARTIKLID 2013

ARTIKLID 2014

ARTIKLID 2015

ARTIKLID 2016

ARTIKLID 2017

ARTIKLID 2018

ARTIKLID 2019

ARTIKLID 2020

ARTIKLID 2021

ARTIKLID 2022

ARTIKLID 2023

Otsi

Privaatsusreeglid

© 2025 Tallinna Ülikool | Haridusteaduste instituut | Andragoogika | CC BY-NC-ND 4.0